

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

T. XII

MIASTO SŁAWNO

FUNDACJA „DZIEDZICTWO”

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

TOM XII

MIASTO SŁAWNO

Redakcja:

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI
JAN SROKA

SŁAWNO 2017

ABSTRACT: Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka (eds), *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. 12: *Miasto Sławno* [History and Culture of the Sławno region, vol. 12: Sławno – the town]. Fundacja „Dziedzictwo”, Sławno 2017, pp. 328, figs 109, tables 17. ISBN: 978-83-947670-0-6. Polish texts with German summaries.

These are studies of aspects of history and culture of the town Sławno (Pomerania, Poland). Its origin is in Middle Ages (14th century) but there are some archaeological data suggesting the earlier erection of the town. The town and its citizens were subject of many political changes. Since mid of 17th century up to mid of 20th century the town was under German control. During that time the town developed in terms of cultural aspects as well as spatially. The concept of the palimpsest allows to identify the processes of introducing new and erasing existing elements of the town. Some papers discuss changes in townscape – slow, evolutionary in 18th and 19th century and quick and dramatic after the WWII. Will the history of the town inspire current citizens to promote sustainable development including respect to the historic value?

© Copyright by Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka 2017
© Copyright by Authors

Na okładce: Hugo Walzer, *Kościół Mariacki* 1920, olej, 74 × 94 cm

Tłumaczenia na język niemiecki: *Brigida Jerzewska*

Redaktor: *Katarzyna Muzia*
Skład i łamanie komputerowe: *Eugeniusz Strykowski*

Publikację wydano przy finansowym wsparciu Urzędu Miejskiego w Sławnie

Wydawca/Herausgeber: Fundacja „Dziedzictwo”, 76-100 Sławno, ul. A. Cieszkowskiego 2

ISBN: 978-83-947670-0-6

Druk/Druck: BOXPOL, 76-200 Słupsk, ul. Wiejska 28, e-mail: boxpol@post.pl

Spis treści

Jan Sroka, Włodzimierz Rączkowski, <i>Historia jako konfrontacja: czy odrabiamy lekcje?</i>	7
Ignacy Skrzypek, <i>Badania archeologiczne na terenie Sławna</i>	17
Krzysztof Skrzypiec, <i>Sławno w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku</i>	47
Józef Lindmajer, <i>O ludności Sławna od połowy XVII do przełomu XVIII i XIX wieku. Wybrane zagadnienia</i>	65
Sylwia Wesołowska, <i>Szkolnictwo w Sławnie do 1945 roku. Próba podsumowania</i>	87
Krystyna Rypniewska, <i>Witraże przedwojennego Sławna</i>	113
Janina Kochanowska, <i>Wczesna twórczość rzeźbiarska Fritza Theilmanna w pomorskim Sławnie</i>	129
Konstanty Kontowski, <i>Cmentarze, pomniki i miejsca pamięci o zmarłych w Sławnie</i>	147
Ewa Gwiazdowska, <i>Architektura i urbanistyka dawnego Sławna w świetle źródeł ikonograficznych z czasu od XVII do połowy XX wieku</i>	161
Kacper Pencarski, <i>Transport w Sławnie w latach 1918–1939</i>	241
Włodzimierz Rączkowski, <i>Historyczne przestrzenie miasta we współczesnym kontekście – spojrzenie z... dystansu</i>	261
Zbigniew Sobisz, <i>Dendroflora terenów zieleni Sławna</i>	287
Indeks osób	317
Indeks nazw geograficznych	323
Lista adresowa Autorów	327

Dendroflora terenów zieleni Sławna

ZBIGNIEW SOBISZ (Słupsk)

Wstęp

Powstawanie terenów zieleni w Sławnie jest związane z jego historią. Największy rozwój tych obiektów przypadł na XVIII i XIX wieku. W tym okresie w Sławnie powstało wiele terenów zieleni, które tworzą świadomie zaplanowany układ w przestrzeni miasta. Jak wynika z analizy materiałów historycznych, każdy teren zieleni miał swoje odrębne znaczenie i pełnił określone funkcje w mieście.

W 1749 roku przed domami przeprowadzono akcję sadzenia drzew morwy, co związane było z projektem hodowania jedwabników. Rok później w całym mieście posadzono 84 drzewa tego gatunku. Natomiast w 1743 roku w źródłach wspomina się o zakładaniu upraw chmielu na produkcję piwa. W 1754 roku kontynuowano sadzenie żywopłotów morwowych. W XVIII wieku wydano rozporządzenie o likwidacji cmentarzy przy kościołach (Stoebbe 1898).

W 1858 roku założono Towarzystwo Upiększania Miasta, w którym aktywną działalność prowadziła rodzina Flemmingów (Lindmajer 1994). Z ich inicjatywy w 1857 roku na terenie dawnych wałów (najprawdopodobniej po północnej stronie miasta) założono promenadę sukcesywnie rozbudowywaną i obsadzaną drzewami. W latach 1880–1881 część lasu miejskiego przy owej promenadzie przeznaczono na park. W 1867 roku Bractwo Strzeleckie otrzymało od miasta teren, w lesie po wschodniej stronie miasta, na strzelnicę (Stoebbe 1898). Rozpoczęte tuż po połowie XIX wieku prace porządkujące i poprawiające estetykę miasta zintensyfikowano na początku XX wieku. Jeszcze przed wybuchem I wojny światowej Stare Miasto otoczono szerokim pasem zieleni po stronie wschodniej i północno-wschodniej oraz ciągiem promenad opasujących cały obwód miasta (Hinz 1992). Po stronie wschodniej promenada nosiła nazwę Promenady Wschodniej (*Ost Promenade*), dalej w kierunku zachod-

nim na jej przedłużeniu biegła wytyczona wtedy Promenada Strzelecka (*Schützenpromenade*), która po stronie zachodniej przechodziła w Promenadę Zachodnią (*West Promenade*) biegnącą aż do północnych krańców miasta. Stare Miasto od strony północnej obiegała Promenada Lipowa (*Linden Promenade*) usytuowana równolegle do ulicy Gdańskiej, zamykająca od północy park Miejski (Weidemann 1913). Po I wojnie światowej na terenie parku postawiono pomnik poświęcony pamięci poległych żołnierzy. Bagnisto-łakowy teren pomiędzy kanałem Młyńskim a torami kolejowymi przeznaczono na park, któremu nadano nazwę *Kaiser Wilhelms Park*. Tereny te zagospodarowano w pełni dopiero w latach 30. XX wieku (Weidemann 1913).

W okresie międzywojennym tworzone spacerowe promenady, m.in. wzdłuż Kanału Miejskiego i Moszczenicy, łączące różne tereny zieleni (Pokorski, Siwiec 1998). W 1936 roku zmodernizowano tym sposobem ul. Polanowską (na długości 1 km), w 1937 roku wyłożono kostką ulice o długości 1,8 km, starannie odnowiono chodniki przy śródmiejskich ulicach, wytyczono i utwardzono nowe, sadzono krzewy ozdobne i drzewa. Zadbano o estetykę i dostępność terenów wypoczynkowych na obrzeżach miasta, budując ciągi spacerowe, skwery, formując groble i nasypy przez podmokłe tereny nad Wieprzą w stronę Warszkowa (Jarzemska i in. 2003).

Pierwsze daty florystyczne z okolic Sławna pochodzą z roku 1933. Zachował się bowiem zielnik z lat 1933–1934 (Celka i in. 2003). Wiarygodne informacje o istnieniu Ogrodu Botanicznego w Sławnie pochodzą z kart zielnikowych datowanych na lata 1937–1943 ze zbiorów Muzeum w Darłowie. Obecnie zbiory te są przechowywane w Herbarium Zakładu Botaniki i Ochrony Przyrody (SLTC) Akademii Pomorskiej w Słupsku. Kolejnych informacji dostarczają późniejsze prace mające obecnie ogromną wartość historyczną, dotyczące parków i zieleńców miasta (Kownas, Sienicka 1965; Szymczyk 1982; Roguska 2004).

Celem pracy jest ustalenie listy taksonów dendroflory terenów zieleni miasta Sławno z uwzględnieniem statusu ich ochrony prawnej, grup geograficzno-historycznych i form życiowych.

1. Materiał i metody

W pracy przedstawiam stan zachowania terenów zieleni w Sławnie, gdzie badania prowadziłem w latach 2014–2016. Nazewnictwo roślin naczyniowych podałem za Mirkiem i in. (2002). Nomenklatura odmian

i form botanicznych oraz mieszańców jest zgodna z dziełem Senety i Dołatowskiego (2002).

Status ochronny gatunków przyjąłem za Rozporządzeniem Ministra Środowiska¹, gdzie: OC to gatunek objęty całkowitą ochroną prawną, a OCz to gatunek objęty częściową ochroną prawną.

Klasyfikację form życiowych, przedstawioną przez C. Raunkiaera w 1905 roku, ustaliłem według Zarzyckiego i in. (2002). Podział geograficzno-historyczny flory prezentowany w niniejszej pracy jest oparty na koncepcji zaprezentowanej w pracach Chmiela (1993), Zająca i in. (1998) oraz Tokarskiej-Guzik i in. (2012). Każdy gatunek zaszereżowałem do jednej z poniżej podanych grup:

1. Spontaneofity – gatunki rodzime miejscowego pochodzenia:
 - a) spontaneofity niesynantropijne (Sp) – gatunki rodzime występujące prawie wyłącznie na siedliskach naturalnych i półnaturalnych;
 - b) spontaneofity półsynantropijne (Sp/Ap) – gatunki rodzime występujące z dużą częstością także w układach półnaturalnych i antropogenicznych, lecz nie tracące związku z naturalnymi siedliskami;
 - c) spontaneofity synantropijne = apofity (Ap) – gatunki rodzime występujące wyłącznie lub prawie wyłącznie na siedliskach półnaturalnych i antropogenicznych, a ich związek z autogenicznymi zbiorowiskami jest często trudny do ustalenia.
2. Antropofity – taksony, które powstały na danym terenie (*antropophyta antropogena*), przywędrowały (*antropophyta adventiva*) lub przetrwały tam dzięki człowiekowi (*antropophyta resistentia*):
 - a) metafity – gatunki obcego pochodzenia trwale zadomowione;
 - b) kenofity (Ken) – gatunki, które przybyły lub powstały dzięki człowiekowi po odkryciu Ameryki;
 - c) diafity (D) – gatunki obce pojawiające się tylko okresowo bez świadomego udziału człowieka (agrestofemeroofity) lub przejściowo dziczejące z uprawy (ergazjoefemeroofity).

W diagnozie zasięgowej gatunków trwale zadomowionych na badanym obszarze i terenach sąsiednich uwzględniłem zasięg pierwotny i wtórny, a w przypadku diafitów tylko ich zasięg pierwotny. Informacje o zasięgach czerpałem z opracowań Meusela i Jägera (1992) oraz M. Zając i A. Zająca (2009).

¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. RP, poz. 1409).

Tabela 1. Wykaz i charakterystyka terenów zieleni na terenie miasta Sławno

Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
1	Park im. Polskiej Organizacji Wojskowej	Park znajduje się w północno-wschodniej części miasta. Zajmuje obszar 3,97 ha. Wejścia od ulic: Skłodowskiej, Gdańskiej, Mielczarskiego i Cieszkowskiego. Założony został w połowie XIX stulecia przez Towarzystwo Upiększania Miasta działające w Sławnie. W parku przeważają gatunki liściaste drzew, a najliczniej występują lipy drobnolistne (m.in. o obwodzie pni 180–170 cm), dęby szypułkowe (m.in. o obwodzie pni 360 cm, 320 cm), buki pospolite (o obwodzie pni 120 cm, 100 cm) oraz kasztanowce pospolite (o obwodzie pni 180 cm, 160 cm). W parku rosną następujące krzewy: śnieguliczka biała (<i>Symphoricarpos albus</i>), berberys Juliana (<i>Berberis julianae</i>), dereń biały (<i>Cornus alba</i>), jaśminowiec wonny (<i>Philadelphus coronarius</i>), ognik szkarłatny (<i>Pyracantha coccinea</i>), bez czarny (<i>Sambucus nigra</i>). Na jedną z brzoź brodawkowatych wspina się bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>). Roślin iglastych w parku jest niewiele; rosną tu głównie świerk pospolity oraz modrzew europejski. Do najcenniejszych należy cyprysik groszkowy odmiany nitkowatej (<i>Chamaecyparis pisifera</i> 'Filifera') o obwodzie pnia równym 95 cm. Wszystkie gatunki drzew pochodzą z nasadzeń z końca XIX wieku. Do końca lat 60. XX wieku w parku znajdował się pomnik autorstwa Wilhelma Grossa ze Sławna, poświęcony pamięci poległych za ojczyznę żołnierzy niemieckich. Obecnie na jego miejscu stoi altana parkowa (pawilon przyjaźni – Tabl. I: A) zbudowana w 1999 roku przez wędrujących czeladników z Niemiec, a w jej otoczeniu współczesne kamienne rzeźby.
2	Ogród Botaniczny	Ogród Botaniczny położony jest przy ul. Kąpielowej obok gmachu Zespołu Szkół i zajmuje obszar 1,58 ha. Powstał w latach 1920–1930, a jego twórcą był Karl Friedrich Marquardt, kierownikiem Działu Zoologii i Botaniki Muzeum w Darłowie. W pracach nad organizacją ogrodu szczególną aktywność wykazał dyrektor gimnazjum Erich Wolff, który wraz z kolegami założył ogród alpejski (Roguska 2004). Ogród został zniszczony w 1947 roku przez powódź, a od lat 70. XX wieku obserwowano jego stopniową dewastację (Sroka 2003). W 2001 roku teren częściowo ogrodzono i zabezpieczono. Nosił nazwę Szkolnej Ostoi Przyrody (Morka, Domaros 2010; Sobisz i in. 2003). Na obszarze tym występują: olsza czarna, jesion, klon zwyczajny, buk i kasztanowce. Na terenie ogrodu stwierdzono występowanie 36 gatunków roślin objętych ochroną prawną, z czego 29 podlega ochronie ścisłej. Osobliwością są obrazki plamiste (<i>Arum maculatum</i>) i czosnek niedźwiedzi (<i>Allium ursinum</i>) oraz największy ze znalezionych w Sławnie głazów – liczący ponad 5 m obwodu (Ryc. 1). Głaz został przywieziony z Kwasowa (Hoffman 1951).
3	Zieleniec na placu Sportowym/gimnazjum	W części obecnego kwartału miasta pomiędzy Kanałem Młyńskim a torami kolejowymi na początku XX wieku założono park miejski <i>Dietrich-Eckertplatz</i> . Obecnie plac Sportowy ma nieregularny kształt i jest poprzecinany systemem alejek (Tabl. I: B). Na placu znajduje się gimnazjum miejskie, amfiteatr i stadion miejski. Zieleniec przy gimnazjum miejskim położony jest w zakolu kanału (Tabl. II: A) i obejmuje 3,2 ha. Na jego teren prowadzi kilka wejść od ulic: Jedności Narodowej i Basztowej, Grottgera i o. Talarka. Charakteryzuje się zadbanymi klombami obsadzonymi bylinami i ścieżkami spacerowymi, przy których rosną jabłonie jagodowe (<i>Malus baccata</i>). Rząd drzew od strony ulicy podsadzony

cd. tab. 1

Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
		jest formowanym żywopłotem mieszanym z pigwowca pośredniego (<i>Chaenomeles</i> × <i>superba</i>) i berberysu Thunberga w odmianie ciemnoczerwonej. Z rzadziej uprawianych roślin występują: ognik szkarłatny, robinia biała odmiany kulistej oraz dwa okazy klonu tatarskiego podgatunku Ginnala (<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i>).
4	Zieleniec przy zespole szkół	Budynek liceum został zbudowany w latach 1878–1880 przy ul. Augusta Cieszkowskiego 4 (dz. 202/1) (Ryc. 2). Teren wokół szkoły charakteryzuje się cennymi starymi drzewami i krzewami o wymiarach pomnikowych. Rosną tu cztery okazy cisa pospolitego odmiany Dovastona (<i>Taxus baccata</i> 'Dovastoniana') o obwodzie pni nad ziemią 160 cm, 155 cm, 130 cm i 120 cm), dwa okazy buka pospolitego odmiany czerwonołistnej (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea') o obwodzie pni 320 cm 300 cm) oraz dąb szypułkowy o obwodzie pnia 330 cm. Rosną tu także m.in.: świerk pospolity (<i>Picea abies</i>), świerk kłujący odmiany sinej (<i>Picea pungens</i> 'Glaucá'), jesion wyniosły odmiany zwisającej (<i>Fraxinus excelsior</i> 'Pendula') oraz dąb szypułkowy odmiany stożkowatej (<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata').
5	Zieleniec przy Sławińskim Domu Kultury	Dawny Ewangelicki Dom Parafialny został zbudowany w 1927 roku w stylu modernistycznym przy ul. Augusta Cieszkowskiego 2 (dz. 972). Autorem projektu był Diedrich Suhr (Suhr 2008). Dominuje drzewostan liściasty, m.in.: lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>), brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>), klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>), dąb czerwony (<i>Quercus robur</i>) i olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>). Żywopłoty na terenie działki są również liściaste. Zbudowane są z: głogu dwuszyjkowego (<i>Crataegus laevigata</i>), forsycji pośredniej (<i>Forsythia intermedia</i>), śnieguliczki białej (<i>Symphoricarpos albus</i>) i ligustru pospolitego (<i>Ligustrum vulgare</i>). Po pniu świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>) pnie się bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>) (Tabl. II: B).
6	Zieleniec przy SP 3	Były budynek urzędowy „Kulturamt” przy ul. Stefanii Sempołowskiej 3 (dz. 77). Wzdłuż ogrodzenia od strony ulicy zwracają uwagę głogi pośrednie odmiany pełnokwiatowej różowej (<i>Crataegus</i> × <i>media</i> 'Rubra Plena') (Tabl. III: A) oraz lipy drobnolistne (<i>Tilia cordata</i>) o wymiarach pomnikowych 360 cm i 320 cm.
7	Zieleniec przy szpitalu powiatowym	Dawny szpital i dom starców zbudowany w latach 1886–1888 (Tabl. III: B). Przebudowany w końcu XIX wieku i w latach 20. XX wieku (dz. 542). XIX-wieczne obiekty to w większości budynki dwukondygnacyjne, podpiwniczone, z użytkowymi poddaszami. Natomiast budynki XX-wieczne mają modernistyczny, prosty wystrój. Przeważają drzewa liściaste, m.in.: klon pospolity i jawor (<i>Acer platanoides</i> , <i>A. pseudoplatanus</i>), buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>), wiał polny (<i>Ulmus minor</i>), topola czarna odmiany włoskiej (<i>Populus nigra</i> 'Italica'). Roślin iglastych jest tu niewiele; rośnie tu jodła pospolita (<i>Abies alba</i>), daglezwia zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) i żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>). Wśród drzew wyróżnia się dąb szypułkowy o obwodzie pnia 410 cm. Z rzadziej uprawianych drzew występują klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>) i brzoza Younga (<i>Betula Youngii</i>). Krzewy tu rosnące to głównie: berberys Thunberga (<i>Berberis thunbergii</i>), forsycja pośrednia (<i>Forsythia intermedia</i>) i śnieguliczka biała (<i>Symphoricarpos albus</i>).

cd. tab. 1

Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
8	Zieleniec przy willi Schultza	Dawna willa A. Schultza – właściciela browaru i folwarku wybudowana w 1871 roku w stylu eklektycznym (Tabl. IV: A). Po 1945 roku siedziba Zespołu Szkół Zawodowych, obecnie nieużytkowana. Położona przy ul. I Pułku Ułanów 11 (dz. 335). Wokół willi rośnie drzewostan mieszany: dagleżja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>), klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>), złotokap pospolity (<i>Laburnum anagyroides</i>), świerk pospolity (<i>Picea abies</i>), jarząb mączny (<i>Sorbus aria</i>) i jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>).
9	Zieleniec przy kościele p.w. Wniebowzięcia NMP	Od XVI wieku kościół był świątynią protestancką i wrócił w ręce katolików po II wojnie światowej, podczas której został zniszczony. Zakon franciszkanów sprawujący opiekę nad świątynią rozpoczął jego odbudowę, która trwała do końca lat 50. XX wieku. Teren dawnej nekropolii to obecnie działka przykościelna wygradzona murem kamiennym (dz. 699). Teren z kościołem p.w. Wniebowzięcia NMP otoczony jest rzędem drzew lipy drobnolistnej z domieszką jesionu wyniosłego i klonu pospolitego (Tabl. IV: B). Do głównego wejścia kościoła prowadzi dwurzędowa aleja z żywotnika olbrzymiego (<i>Thuja plicata</i>) odmiany 'Smaragd' oraz jałowca wirginijskiego (<i>Juniperus virginiana</i>) odmiany 'Skyrocket'. Z innych roślin iglastych przy kościele rosną m.in.: cis pospolity, jodła kaukaska (<i>Abies nordmanniana</i>), świerk kłujący odmiany sinej i sosna pospolita. Z krzewów są tu okazy złotlinu japońskiego (<i>Kerria japonica</i>) i cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>).
10	Cmentarz komunalny	Dawny cmentarz ewangelicki założony w drugiej połowie XIX wieku, rozbudowany na początku XX wieku, zlokalizowany po północno-wschodniej stronie miasta. Położony przy ul. Mieszka I/Sempołowskiej/Gdańska (dz. 91, 35) o powierzchni 6,85 ha. W 1901 roku powierzchnia cmentarza ewangelickiego wynosiła 1,6 ha. W tymże roku zbudowano kaplicę cmentarną. Pierwsze pochówki na sławieńskim cmentarzu odbyły się w 1884 roku. Nekropolia o założeniu kwaterowo-alejowym. W drzewostanie dominują lipy (aleje) oraz dęby, klony, jesiony. Na cmentarzu liczne upamiętnienia i rzeźby. W południowej części cmentarza kwatera wojenna z obeliskiem. Aleje cmentarne obsadzone są dwurzędowymi alejami z: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), lipy drobnolistnej (<i>Tilia cordata</i>), kasztanowca pospolitego (<i>Aesculus hippocastanum</i>) i jesionu wyniosłego (<i>Fraxinus excelsior</i>). Starych drzew jest tu niewiele; zwracają uwagę ładne okazy brzozy brodawkowatej (<i>Betula pendula</i>) o obwodzie pnia 225 cm i dębów szypułkowych (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 280 cm. Na jednej z kwater rośnie choina kanadyjska (<i>Tsuga canadensis</i>) – jedyny okaz w Sławnie, o obwodzie pnia 140 cm oraz wiąz górski odmiany Camperdowna (<i>Ulmus glabra</i> 'Camperdownii'). Na terenie całego cmentarza w kwaterach, między nagrobkami sadzone są młode okazy iglastych odmian uprawnych (kultywarów), m.in.: żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>) w odmianach 'Danica' i 'Rheingold', cyprysik Lawsona (<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>) w odmianach 'Alumii' i 'Columnaris', jałowiec wirginijski (<i>Juniperus virginiana</i>) w odmianie 'Skyrocket'.
11	Cmentarz żydowski	Cmentarz żydowski o powierzchni 0,39 ha założony w drugiej połowie XVIII wieku po wschodniej stronie miasta, przy drodze do Gdańska. Układ

cd. tab. 1

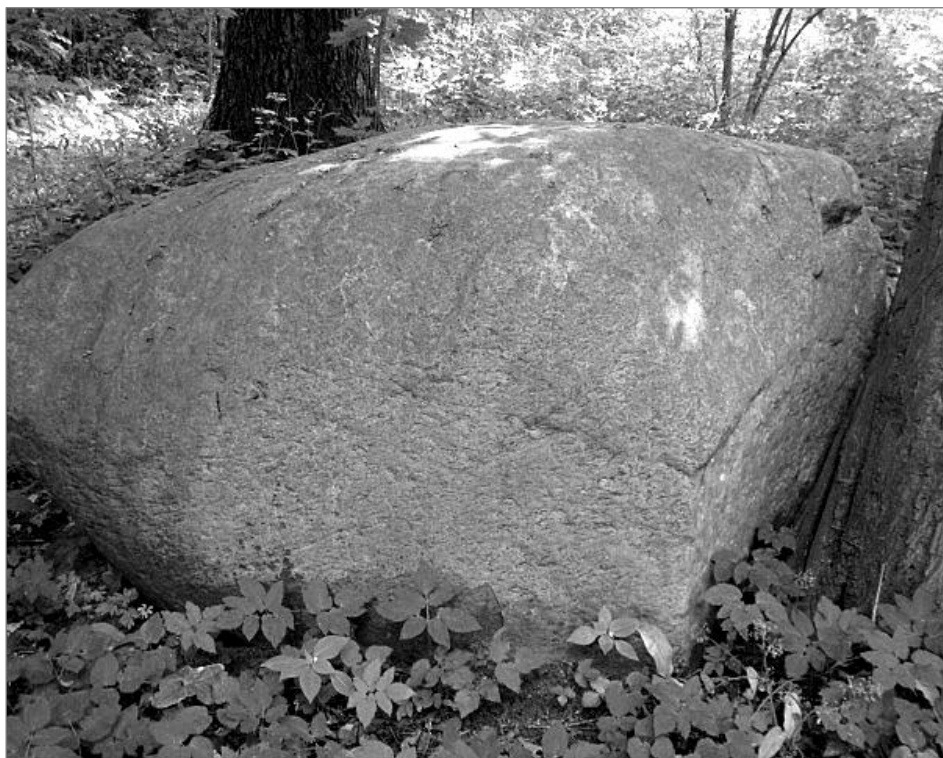
Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
		regularny na planie prostokąta, na niewielkim wyniesieniu terenu. W miejscu, gdzie był cmentarz, na ścianie kaplicy znajduje się tablica autorstwa Zygmunta Wujka, rzeźbiarza koszalińskiego. Widnieje na niej napis: „Pamięci Gminy Żydowskiej mieszkającej w okolicach Sławna od 1812 roku. W roku 1938 naziści spalili wszystkie synagogi i zniszczyli nagrobki. Do 1942 roku wszyscy Żydzi zostali wypędzeni ze Sławna, większość do obozów śmierci na Wschodzie. Zostały tylko ruiny cmentarza. Podróżnicy z Polski, Niemiec i Ameryki. Październik 1999 rok”. Obecnie zachowany starodrzew liściasty: lipy drobnolistne i szerokolistne (<i>Tilia cordata</i> , <i>Tilia platyphyllos</i>), klony pospolite (<i>Acer platanoides</i>), jesiony wyniosłe (<i>Fraxinus excelsior</i>). W warstwie zielnej masowo występuje bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>) jako roślina okrywowa.
12	Zieleniec przy ul. Armii Krajowej	Zieleniec przy ul. Armii Krajowej zajmuje 0,53 ha. Założony został na planie trójkąta na początku XX wieku i nosił nazwę <i>Rosengarten</i> ze względu na piękne rosarium. W części środkowej, do której prowadziły trzy ścieżki obsadzone po obu stronach różami, znajdowała się fontanna. Trzy skwery otaczające główny plac przed 1945 roku noszący nazwę <i>Saarbrücken Platz</i> usytuowane były 0,5 m poniżej istniejącego terenu. W tej formie zieleniec funkcjonował do końca lat 70. XX wieku. W 1983 roku fontannę rozebrano, a na jej miejscu postawiono czółg-pomnik z okresu II wojny światowej. Od ul. Armii Krajowej poszerzono ścieżkę, a obrzeża skweru zaakcentowano żywopłotem i przeprowadzono nowe nasadzenia drzew iglastych (sosna, świerk) i liściastych (jarząb mączny) (<i>Sorbus aria</i>) (Tabl. V: A).
13	Zieleniec na pl. Wolności	W okresie międzywojennym założono zieleniec przy ul. Armii Krajowej (dawniej <i>Hindenburg Straße</i>) zwany ogrodem różanym, tzw. różanką. W miejscu dawnej fontanny, zlikwidowanej w latach 80., postawiono czółg-pomnik jako wyraz wdzięczności dla Armii Czerwonej. Niektóre z lip drobnolistnych tworzących okrąg wokół fontanny zachowały się do dziś. Zieleniec ma kształt prostokąta. Otacza go przerzedzony żywopłot ligustrowo-forsycjowy. Na trawniku rośnie buk pospolity odmiany czerwono-listnej i dąb szypułkowy (o obwodach 270 cm). Uzupełnieniem drzewostanu liściastego są świerki: pospolity i kłujący. Wśród krzewów na uwagę zasługuje głóg pośredni odmiany pełnokwiatowej różowej i żylstek szorstki.
14	Zieleniec na pl. Wyszyńskiego	Obręb zielenca na pl. Wyszyńskiego stanowi formowany żywopłot z irgi pomarszczonej (<i>Cotoneaster bullatus</i>), po którego wewnętrznej stronie ustawione są ławki. Rosną tu drzewa takich gatunków, jak: świerk kłujący odmiany sinej, jesion pospolity i klon jesionolistny (<i>Acer negundo</i>), jarząb szwedzki (<i>Sorbus intermedia</i>) i mączny (<i>Sorbus aria</i>). Po niektórych drzewach pnie się wiciokrzew pomorski (<i>Lonicera periclymenum</i>). Ozdobą zielenca jest bardzo rzadko sadzony na Pomorzu lilak japoński (<i>Syringa reticulata</i>), intensywnie pachnący i najpóźniej kwitnący z lilaków.
15	Zieleniec przy ul. Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec na rogu ul. M. Skłodowskiej-Curie i ul. Lipowej podzielony jest ścieżkami na trzy nierówne części. Na skalniaku urządzonym wzdłuż ul. M. Skłodowskiej-Curie rosną różne krzewy, m.in.: sosna kosa (<i>Pinus mugo</i>), pięciornik krzewiasty (<i>Potentilla fruticosa</i>), irga Dammera, trzmie-

cd. tab. 1

Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
		lina Fortune'a (<i>Euonymus fortunei</i>) oraz byliny. Oprawę dla skalniaka tworzą: topola biała, śliwa wiśniowa (<i>Prunus cerasifera</i>) oraz oliwnik wąskolistny (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) i tawuła van Houtte'a (<i>Spiraea × vanhouttei</i>).
16	Zieleniec przy Bramie Koszalińska/Basztowej	Wzdłuż ulicy rośnie szpaler jabłoni jagodowej (<i>Malus baccata</i>), posadzony formowanym żywopłotem mieszanym z pigwowca pośredniego (<i>Chaenomeles × superba</i>) i berberysu Thunberga. Z rzadziej uprawianych roślin występują: ognik szkarłatny, robinia biała odmiany kulistej oraz dwa okazy klonu tatarskiego podgatunku ginnala (<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i>).
17	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Zieleniec przy ratuszu otoczony jest ze wszystkich stron żywopłotem formowanym z berberysu Thunberga. Budynek ratusza częściowo porośnięty jest winobluszczem trójklapowym (<i>Parthenocissus tricuspidata</i>). Niedawno posadzone cisy pospolite formowane są w kształcie stożka. W sezonie wiosenno-letnim zieleniec dodatkowo zdobią rośliny jednoroczne sadzone w pojemnikach.
18	Las miejski (komunalny)	Las komunalny znajduje się we wschodniej części miasta, pomiędzy ul. Gdańską a rzeką Wieprzą. Zajmuje powierzchnię 21 ha. Po wybudowaniu obwodnicy miejskiej w 2006 roku został podzielony na dwie części, które łączą się przejściem utworzonym pod drogą krajową nr 6. Las komunalny przecięty jest główną aleją spacerową prowadzącą od ul. Gdańskiej w głąb lasu oraz wytyczonym ciągiem spacerowym prowadzącym od rzeki Wieprzy. Od ul. Kąpielowej wiedzie do lasu aleja brzoźowa (po obu stronach znajdują się dwa oczka wodne), na końcu której rośnie dąb szypułkowy chroniony jako pomnik przyrody. Przed 1945 roku na obszarze lasu komunalnego znajdowała się największa na Pomorzu strzelnica, o długości 150 m, ze stanowiskami na broń krótką i długą, oraz siedziba Bractwa Kurkowego. Obiekt ten został zniszczony w latach 50. XX wieku, natomiast strzelnica użytkowana była jeszcze w latach 70. Podczas budowy obwodnicy miejskiej pozostałości strzelnicy rozebrano. Obecnie widoczny jest jedynie zarys naziemnych nasypów strzelniczych.
19	Park Przyłaski	Ostatnim właścicielem folwarku Przyłaski (<i>Waldheim</i>) był Gerhard Bloch. Park folwarczny obecnie jest zdziczały i zarośnięty podrostem drzew parkowych. Po budynku dworu pozostały jedynie ślady fundamentów, gruzy studni i ogrodzenia (Wiraszka i in. 2004). Od pól uprawnych park ogranicza szpaler grabowy. Wśród warstwy drzew na uwagę zasługuje dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie 310 cm i buk pospolity odmiany czerwonołistnej (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea') o obwodzie 290 cm oraz kilka okazów wiązu polnego odmiany korkowej (<i>Ulmus minor</i> 'Suberosa').
20	Zadrzewienia przyuliczne	Część ulic w Sławnie jest zadrzewiona. Występują przy nich aleje jedno- i dwurzędowe, jednorodne i mieszane. Gatunki drzew najczęściej tworzące aleje to: lipa drobnolistna, kasztanowiec pospolity, jesion wyniosły oraz głóg pośredni odmiany pełnokwiatowej różowej. Z ciekawszych, najlepiej utrzymanych alei wymienić należy: aleję mieszaną wzdłuż Kanału Miejskiego, aleję lipową przy ul. Kąpielowej, aleję klonów pospolitych odmiany kulistej (<i>Acer platanoides</i> 'Globosum') przy ul. Wojska Polskiego, aleję

cd. tab. 1

Lp.	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu
		platanów klonolistnych (<i>Platanus ×hispanica</i> 'Acerifolia') przy ul. Filtrowej, szpaler topoli czarnej odmiany włoskiej przy ul. Leśnej. Na uwagę zasługują pojedyncze drzewa w pasach drogowych: orzech czarny (<i>Juglans nigra</i>) przy ul. Buczka, wiąz polny (<i>Ulmus minor</i>) przy ul. Dworcowej oraz tulipanowiec amerykański (<i>Liriodendron tulipifera</i>) u zbiegu ul. Łącznej i ul. Koszalińskiej. Aleje i ulice są korytarzami ekologicznymi, jednak bioróżnorodność tych obiektów jest zagrożona ze względu na udział roślin inwazyjnych (Zajac i in. 1998; Tokarska-Guzik i in. 2012). Należą do nich m.in.: rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>) przy ulicach: Cieszkowskiego, Koszalińskiej, Staszica, Mickiewicza, nawłóć późna (<i>Solidago gigantea</i>) przy ulicach Działkowej, Polanowskiej, Sempołowskiej, rudbeckia naga (<i>Rudbeckia laciniata</i>) przy ul. Rolnej oraz rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>) przy ul. Basztowej.

Ryc. 1. Sławno. Głaz w Ogrodzie Botanicznym. Fot. Z. Sobisz, 2016

Ryc. 2. Sławno. Zieleniec przy Zespole Szkół. Fot. Z. Sobisz, 2016

3. Wyniki

Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano 228 taksonów drzew, krzewów i krzewinek (tab. 2). Należą one do 101 rodzajów i 45 rodzin. Liczba gatunków w poszczególnych rodzinach waha się od 1 do 49. Najbogatsze w gatunki są rodziny: różowate (*Rosaceae*) – 49, sosnowate (*Pinaceae*) – 21, wierzbowate (*Salicaceae*) – 19 i cyprysowate (*Cupressaceae*) – 12. Do rodzin reprezentowanych przez jeden gatunek zaliczyłem: toinowate (*Apocynaceae*), orlikowate (*Aquilegiaceae*), bignoniowate (*Bignoniaceae*), omżynowate (*Buddlejaceae*), miłorzębowate (*Ginkgoaceae*), wargowe (*Lamiaceae*), gązownikowate (*Loranthaceae*), morwowate (*Moraceae*), piwoniowate (*Paeoniaceae*), platanowate (*Platanaceae*), trędownikowate (*Scrophulariaceae*), tamaryszkowate (*Tamaricaceae*) i cypryśnikowate (*Taxodiaceae*). Zmienność liczby gatunków w rodzajach wynosi od jednego do 11. Najliczniej reprezentowane w gatunki rodzaje w dendroflorze terenów zieleni to: wierzba (*Salix*) – 13 taksonów i klon (*Acer*) – 11 taksonów. Dużą liczbą gatunków odznaczają się rodzaje: głóg (*Crataegus*), sosna (*Pinus*) i tawuła (*Spiraea*) – po 6 taksonów oraz buk (*Fagus*), lipa (*Tilia*), jodła (*Abies*), świerk (*Picea*) i wiaź (*Ulmus*) – po 5 taksonów.

Tabela 2. Wykaz taksonów dendroflory terenów zieleni miasta Sławna

	Klasa częstotści	Status ochronny/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszalińskiej/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przyłaski	Zadziwiewienia przyliczne	Razem	
Liczba taksonów w poszczególnych parkach																											Razem
Aceraceae																											
	II	RG	F-1	Ap	M-E	+		+																		2	
<i>Acer campestre</i> L.			F-1	Ken	AM			+				+			+					+					+	9	
<i>Acer negundo</i> L.	III		F-1				+	+		+							+				+				+	13	
<i>Acer platanoides</i> L.	IV		F-1	Ap	E			+		+				+													
<i>Acer platanoides</i> L. 'Globosum'	II		F-1	D	E												+						+		+	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	II		F-1	Ap	E	+	+		+																+	6	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. 'Atropurpureum'	III			D	E	+																				1	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. 'Leopoldii'	I	RG	F-1	D	E	+																				1	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. 'Worley'	I	RG	F-1	D	E			+																		1	
<i>Acer rubrum</i> L.	I		F-1	D	AM			+																		1	
<i>Acer saccharinum</i> L.	II		F-1	D	AM	+		+		+		+													+	5	
<i>Acer tataricum</i> L. subsp. <i>ginnala</i> (Maxim.) Wesm.	II		F-2	D	OAS	+															+					2	
Anacardiaceae																											
<i>Cotinus coggyria</i> Scop.	I		F-2	D	OAS										+											1	
<i>Rhus typhina</i> L.	II		F-2	Ken	AM			+				+														2	
Apocynaceae																											
<i>Vinca minor</i> L.	II		Ch	Sp	E			+							+											3	

cd. tab. 2

Liczba taksonów w poszczególnych parkach	Klasa częstotści	Status ochronny/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schützla	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszarńskich/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przyłaski	Zadrzewienia przyliczne	Razem	
Aquifoliaceae																											
<i>Ilex aquifolium</i> L.	I		F-2	D	E		+																			1	
Araliaceae																											
<i>Aralia elata</i> (Miq.) Seem.	I	RG	F-2	D	OAS			+																		1	
<i>Hedera helix</i> L.	III		Ch	Ap	M-sOZ	+	+			+					+	+	+	+						+	+	10	
Berberidaceae																											
<i>Berberis julianae</i> C.K. Schneid.	II		F-2	D	OAS	+		+																		2	
<i>Berberis thunbergii</i> DC	III		F-2	D	OAS			+				+			+	+	+		+							6	
<i>Berberis vulgaris</i> L.	III		F-2	Sp/Ap	E	+		+	+				+			+	+		+		+					7	
<i>Berberis vulgaris</i> L. 'Atropurpureum'	III		F-2	D	E	+		+					+			+	+		+		+					8	
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	II		F-2	Ken	AM										+	+										2	
Betulaceae																											
<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	II		F-1	Sp	ES	+	+			+													+			5	
<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	I		F-1	Sp	E																					1	
<i>Betula papyrifera</i> Marsh.	I	RG	F-1	Ken	AM			+																		1	
<i>Betula pendula</i> Roth	IV		F-1	Ap	ES	+	+	+	+						+	+	+		+				+	+	+	11	
<i>Betula pendula</i> Roth 'Youngii'	II		F-1	D	ES			+				+														2	
<i>Betula pubescens</i> Ehrh subsp. <i>pubescens</i>	II		F-1	Sp	ES			+															+	+	+	4	

Bignoniaceae															
<i>Catalpa bignonoides</i> Walter	I		F-1	D	AM									+	1
Buddlejaceae															
<i>Buddleja davidii</i> Franch.	II		F-2	D	OAS									+	2
Buxaceae															
<i>Buxus sempervirens</i> L.	III		F-2	D	M-E									+	6
<i>Pachysandra terminalis</i> Siebold. & Zucc.	I		H	D	OAS										1
Caprifoliaceae															
<i>Lonicera caprifolium</i> L.	II		F-2	Ken	M-P-IT										2
<i>Lonicera korolkowii</i> Stapf	I	RG	F-2	D	ZAS									+	1
<i>Lonicera periclymenum</i> L.	II	OCz	F-2	Sp	sOZ									+	3
<i>Lonicera xylosteum</i> L.	I		F-2	Sp/Ap	ES										1
<i>Sambucus nigra</i> L.	III		F-2	Ap	E									+	10
<i>Sambucus racemosa</i> L.	II		F-2	Ken	E										2
<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F. Blake	III		F-2	Ken	AM									+	7
<i>Symphoricarpos orbiculatus</i> Moench	II	RG	F-2	D	AM									+	2
<i>Viburnum lantana</i> L.	II		F-2	Ken	M-E									+	3
<i>Viburnum opulus</i> L.	II		F-2	Sp	ES									+	2
<i>Weigela florida</i> (Bunge) A. DC.	II		F-2	D	OAS									+	2
Celastraceae															
<i>Euonymus europaeus</i> L.	II		F-2	Ap	E										3
<i>Euonymus fortunei</i> (Turcz.) Hand.-Mazz.	III		F-2	D	OAS									+	6
Cornaceae															
<i>Cornus alba</i> L.	II		F-2	D	ES										3
<i>Cornus mas</i> L.	I		F-2	D	E										1
<i>Cornus sanguinea</i> L. subsp. <i>sanguinea</i>	II		F-2	Sp/Ap	M-E										2

cd. tab. 2

	Klasa częstotliwości	Status ochronny/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kosciele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/ /Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bractwie Koszalińskim/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przyłaski	Zadzierzewienia przyłaskie	Razem	
Liczba taksonów w poszczególnych parkach																											
Corylaceae																											
		III		F-1	Sp	E	+	+	+							+							+	+	+	56	
		II		F-2	Sp	E		+				+				+								+	+	5	
		I		F-2	D	E		+																		1	
	I		F-1	D	OAS																				+	1	
Cupressaceae																											
		II		F-2	D	AM	+			+					+				+							4	
		III		F-2	D	AM	+				+	+		+	+		+					+				8	
		III		F-2	D	OAS	+				+	+			+			+								6	
		I		F-2	D	OAS	+																			1	
		II		F-2	Ap	CB		+							+								+			4	
		II		F-2	D	AM				+					+								+			5	
		II		F-2	D	E				+					+								+			2	
		II		F-2	D	AM						+			+				+							4	
		III		F-2	Ken	AM	+	+		+	+	+	+			+					+						8
	I		F-2	D	AM									+											1		

Eleagnaceae												
<i>Thuja plicata</i> Donn ex D. Don	I		F-2	Ken	AM		+					1
<i>Thujopsis dolabrata</i> L. f. Siebold & Zucc.	I		F-2	D	OAS			+				1
Ericaceae												
<i>Eleagnus angustifolia</i> L.	I		F-2	D	ZAS						+	1
<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.	1	OCz	F-2	D	E-IT	+						1
Fabaceae												
<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	II		Ch	Sp	sOZ			+				2
<i>Pieris japonica</i> (Thunb. ex Murray) D. Don ex G. Don	II		F-2	D	OAS		+					2
<i>Rhododendron catawbiense</i> Mich.	II		F-2	D	AM		+					2
<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	I		Ch	Sp	ES						+	1
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	1		Ch	Sp	ES						+	1
Fagaceae												
<i>Caragana arborescens</i> Lam.	III		F-2	D	OAS		+	+	+	+		8
<i>Caragana arborescens</i> Lam. 'Pendula'	I		F-2	D	OAS				+			1
<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	I	RG	F-1	D	AM							1
<i>Laburnum anagyroides</i> Medik.	II		F-2	D	E	+			+			2
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	II		F-1	Ken	AM		+			+		5
<i>Robinia pseudoacacia</i> L. 'Umbraculifera'	III		F-1	Ken	AM		+			+	+	6
<i>Sorolhamnus scoparius</i> (L.) W.D.J. Koch	I		Ch	Ken	sOZ						+	1
<i>Wisteria floribunda</i> (Willd.) DC.	I		Ch	D	OAS		+					1
Fagaceae												
<i>Fagus sylvatica</i> L. subsp. <i>sylvatica</i>	III		F-1	Sp/Ap	sOZ	+	+		+			7
<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Fastigiata'	I		F-1	D	sOZ		+					1
<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Pendula'	I		F-1	D	sOZ							1
<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Purpurea'	III		F-1	D	AM	+		+			+	6
<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Purpurea pendula'	I		F-1	D	AM	+						1

ed. tab. 2

	Klasa częstotliwości	Status ochrony/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszalińskiej/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przylaski	Zadziwienia przyliczne	Razem			
Liczba taksonów w poszczególnych parkach																													
	II		F-1	Sp	E	+									+								+		36	56	Zadziwienia przyliczne	Razem	
<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.			F-1	Sp	E	+									+				+				+						
<i>Quercus robur</i> L.	IV		F-1	Sp	E	+	+	+	+			+		+	+	+			+				+	+		+			
<i>Quercus robur</i> L. 'Fastigiata'	I		F-1	D	E				+																	+			
<i>Quercus robur</i> L.	III		F-1	Ken	AM					+		+	+					+									+	7	
Ginkgoaceae																													
<i>Ginkgo biloba</i> L.	I	RG	F-1	D	OAS	+																					1		
Grossulariaceae																													
<i>Ribes alpinum</i> L.	I		F-2	D	E		+																				1		
<i>Ribes nigrum</i> L.	I		F-2	Sp	ES																		+				1		
<i>Ribes rubrum</i> L.	I		F-2	Ken	CB																			+			1		
<i>Ribes uva-crispa</i> L. subsp. <i>uva-crispa</i>	I		F-2	Ken	sOZ																			+			1		
Hippocastanaceae																													
<i>Aesculus xcarnea</i> Hayne.	I	RG	F-1	D	AM	+																					1		
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	III		F-1	D	M-E	+	+	+	+		+												+	+	+	+	8		
Hydrangeaceae																													
<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb. Ex Murray) Ser	I		F-2	D	OAS										+												1		
<i>Hydrangea paniculata</i> Siebold	II		F-2	D	OAS	+									+										+		3		

Juglandaceae														
<i>Juglans cinerea</i> L.	I	F-1	Ken	AM										1
<i>Juglans nigra</i> L.	I	F-1	Ken	AM										1
<i>Juglans regia</i> L.	II	F-1	Ken	AM	+									2
Lamiaceae														
<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	II	F-2	D	M									+	2
Loranthaceae														
<i>Viscum album</i> L. subsp. <i>album</i>	II	Ch	Ap	ES					+					4
Magnoliaceae														
<i>Liriodendron tulipifera</i> L.	II	RG	F-1	D	AM	+								2
<i>Magnolia acuminata</i> (L.) L.	II		F-1	D	AM		+						+	2
<i>Magnolia kobus</i> DC.	II		F-2	D	sOZ	+					+			4
Moraceae														
<i>Morus alba</i> L.	I		F-1	D	OAS									1
Oleaceae														
<i>Forsythia xintermedia</i> Zabel	II		F-2	D	OAS				+					4
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	III		F-1	Ap	E	+				+			+	9
<i>Fraxinus excelsior</i> L. 'Pendula'	III		F-1	Sp	E		+							1
<i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marshall	I		F-1	Ken	AM						+			2
<i>Ligustrum vulgare</i> L.	II		F-2	D	E		+				+		+	11
<i>Syringa reticulata</i> (Blume) H. Hara	IV	RG	F-2	D	OAS							+		1
<i>Syringa vulgaris</i> L.	II		F-2	Ken	E				+					5
Paeoniaceae														
<i>Paeonia suffruticosa</i> Haworth	I		F-2	D	OAS					+				1
Philadelphaceae														
<i>Deutzia scabra</i> Thunb.	II		F-2	D	OAS				+				+	4
<i>Philadelphus coronarius</i> L.	III		F-2	D	M-E	+			+				+	7
Pinaceae														
<i>Abies alba</i> Mill.	III		F-1	D	E				+				+	6

ed. tab. 2

	Liczba taksonów w poszczególnych parkach	Klasa częstości	Status ochronny/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszalińskiej/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przyłaski	Zadziwienia przyłaskie	Razem	
<i>Abies concolor</i> (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr.		I		F-1	D	AM										+											1	
<i>Abies koreana</i> E.H. Wilson		I		F-1	D	ZAS										+												1
<i>Abies nordmanniana</i> (Steven) Spach		I	RG	F-1	D	KAUK									+													1
<i>Abies procera</i> Rehder		II		F-1	D	AM	+																+					2
<i>Larix decidua</i> Mill.		III		F-1	D	E	+	+		+				+								+			+			7
<i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière		I		F-1	Ken	OAS																		+				1
<i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière 'Pendula'		I		F-1	Ken	OAS										+												1
<i>Pinus banksiana</i> Lamb.		I		F-1	Ken	AM																			+			1
<i>Pinus mugo</i> Turra		II	OCz	F-1	D	ES		+					+						+			+						4
<i>Pinus nigra</i> J. F. Arnold		I	F-1	D	M-E										+													1
<i>Pinus rigida</i> Mill.		I	F-1	D	AM																			+				1
<i>Pinus strobus</i> L.		II	F-1	D	AM			+															+					2
<i>Pinus sylvestris</i> L.		II	F-1	Ap	ES		+	+			+	+												+				5
<i>Picea abies</i> (L.) H. Karst.		IV		F-1	Ken	ES		+	+	+	+	+		+	+	+				+		+	+					12
<i>Picea glauca</i> (Moench) Voss 'Conica'		II		F-1	D	AM											+						+					2
<i>Picea omorika</i> (Pancić) Purk.		I	RG	F-1	D	M-E			+																			1

ed. tab. 2

	Klasa częstotści	Status ochrony/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Ślawieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kościele NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bractwie Koszalińskim/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przylaski	Zadziwiewienia przyłyczne	Razem
<i>Crataegus pedicellata</i> Sarg.	I		F-2	Ken	AM																			+		1
<i>Crataegus persimilis</i> Sarg.	I	RG	F-2	D	AM			+																		1
<i>Crataegus rhpidophylla</i> Gand.	II		F-2	Sp/Ap	E															+			+			2
<i>Kerria japonica</i> (L.) DC.	I		F-2	D	ZAS									+							+					1
<i>Laurocerasus officinalis</i> Roem.	I		F-2	D	KAUK	+														+						1
<i>Malus baccata</i> (L.) Borkh.	I		F-2	D	OAS																+					1
<i>Malus domestica</i> Borkh.	II		F-1	Ken	ES							+												+	+	4
<i>Malus xpurpurea</i> Rehder	II		F-2	D	E							+								+	+				+	4
<i>Padus avium</i> Mill.	I		F-1	Sp	ES																		+			1
<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Borkh.	II		F-1	Ken	AM							+										+	+			3
<i>Potentilla fruticosa</i> L.	II		F-1	D	AM	+								+	+						+	+				5
<i>Pyracantha coccinea</i> M. Roem.	II		F-2	D	M-E									+	+						+	+				2
<i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim.	II		F-2	Ken	AM		+	+			+															3
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.	II		F-2	Ken	KAUK	+		+			+									+				+		5
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. 'Pissardii'	II		F-2	Ken	KAUK			+													+					2
<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>domestica</i>	II		F-2	Ken	ES													+						+		2

[illegible]

ed. tab. 2

	Klasa częstotliwości	Status ochrony/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schutza	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszalińskiej/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przylaski	Zadrzewienia przyliczne	Razem	
																											Liczba taksonów w poszczególnych parkach
<i>Salix alba</i> L.	II		F-1	Ap	M-ES-IT			+		+																3	
<i>Salix alba</i> L. 'Britzensis'	I		F-1	D	E			+																		1	
<i>Salix aurita</i> L.	I		F-2	Sp	E																	+				1	
<i>Salix babylonica</i> L. 'Tortuosa'	I		F-2	D	ZAS			+															+			1	
<i>Salix caprea</i> L.	I		F-2	Ap	ES																	+				1	
<i>Salix cinerea</i> L.	I		F-2	Ap	ES		+															+				1	
<i>Salix eleagnos</i> Scop. 'Angustifolia'	I		F-2	D	E																	+				1	
<i>Salix fragilis</i> L.	II		F-1	Ap	M-ES-IT		+																+			2	
<i>Salix fragilis</i> L. 'Bullata'	I		F-2	D	M-ES-IT																		+			1	
<i>Salix integra</i> Thunb. 'Hakuro Nishiki'	II		F-2	D	ES										+			+								2	
<i>Salix pentandra</i> L.	I		F-2	Sp	ES		+																			1	
<i>Salix xsepulcralis</i> Simonk. 'Chrysocoma'	II		F-2	D	OAS	+		+									+				+					4	
<i>Salix triandra</i> L.	I		F-2	Sp	ES		+																			1	
<i>Salix viminalis</i> L.	I		F-2	Ap	ES																		+	+		2	
Scrophulariaceae																											
<i>Paulownia tomentosa</i> (Thunb. ex Murr.)	I	RG	F-2	D	ZAS																	+				1	

Solanaceae																
<i>Lycium barbarum</i> L.	II	F-2	Ken	M-E-OAS	+									+		3
<i>Solanum dulcamara</i> L.	I	Ch	Sp/Ap	M-ES-IT											+	1
Tamariceae																
<i>Tamarix tetrandra</i> Pall. ex M. Bieb.	I	F-2	D	E										+		1
Taxaceae																
<i>Taxus baccata</i> L.	III	OCz	F-2	D	E	+								+	+	9
<i>Taxus baccata</i> L. 'Dovastiana'	I	F-2	D	E												1
Taxodiaceae																
<i>Metasequoia glyptostroboides</i> Hu et W.C. Cheng	II	RG	F-1	D	ZAS	+										2
Tiliaceae																
<i>Tilia cordata</i> Mill.	V	F-1	Ap	E	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	16
<i>Tilia</i> 'Euchlora'	I	F-1	D	E												1
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	III	F-1	Ap	E	+					+				+		9
<i>Tilia tomentosa</i> Moench	II	F-1	D	E												2
<i>Tilia tomentosa</i> Moench 'Varsaviensis'	I	F-1	D	E												1
Ulmaceae																
<i>Ulmus</i> 'Camperdownii'	I	F-2	D	E										+		1
<i>Ulmus glabra</i> Huds.	I	F-1	Ap	E											+	1
<i>Ulmus laevis</i> Pall.	II	F-1	Ap	E						+					+	5
<i>Ulmus minor</i> Mill. emend. Richens	II	F-2	Ap	E		+									+	4
<i>Ulmus minor</i> Mill. emend. Ri- chens var. <i>suberosa</i> (Moench) Soó	II	RG	F-2	Ap	E	+										2

ed. tab. 2

	Klasa częstotści	Status ochronny/RG	Forma życiowa	Grupa geograficzno-historyczna	Grupa zasięgowa	Park Miejski	Ogród Botaniczny	Plac Sportowy	Zieleniec przy Zespole Szkół	Zieleniec przy Sławieńskim Dom Kultury	Zieleniec przy SP 3	Zieleniec przy Szpitalu Powiatowym	Zieleniec przy Willi Schultza	Zieleniec przy Kościele Wniebowzięcia NMP	Cmentarz Komunalny	Cmentarz żydowski	Zieleniec przy Armii Krajowej/Kopernika	Plac Wolności	Plac Wyszyńskiego	Zieleniec przy Curie-Skłodowskiej/Lipowej	Zieleniec przy Bramie Koszalińskiej/Basztowej	Zieleniec przy Urzędzie Miejskim	Las Miejski (Komunalny)	Park Przylaski	Zadziwiewienia przyliczne	Razem	
Liczba taksonów w poszczególnych parkach																											
Vitaceae																											
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch. in A. & C. DC.	II		F-2	Ken	AM										+							+				2	
<i>Parthenocissus tricuspidata</i> (Siebold et Zucc.) Planch.	I		F-2	D	OAS																	+				1	
<i>Vitis vinifera</i> L. subsp. <i>vinifera</i>	II		F-2	D	M-E			+					+													2	

Kolumna 2

- Klasy częstości
I – bardzo rzadki (< 5%),
II – rzadki (6–25%),
III – częsty (26–50%),
IV – bardzo częsty (51–75%),
V – pospolity (76–100%).

Kolumna 3

- Ochrona prawna (Rozporządzenie Ministra Środowiska 2014)
!! – gatunek objęty ścisłą ochroną prawną
! – gatunek objęty częściową ochroną prawną

Kolumna 4

- RG – gatunek rzadki w regionie

Kolumna 5

- Forma życiowa: C – chamefity niezdrewniałe, Ch – chamefity zdrewniałe, G – geofity, H – hemikryptofity, Hel – helofity, Hyd – hydrofity M – megafanerofity, N – nanofanerofity, T – terofity

Kolumna 6

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 7

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 8

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 9

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 10

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 11

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 12

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 13

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 14

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 15

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 16

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 17

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 18

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 19

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 20

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 21

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 22

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 23

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Kolumna 24

- Status geograficzno-historyczny: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), AR – archeofity, D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne

Największą liczbę taksonów (57) zanotowałem na cmentarzu komunalnym oraz w parku Miejskim i Ogrodzie Botanicznym (po 55). Stosunkowo dużą liczbą taksonów charakteryzują się też zadrzewienia przyuliczne (56), najmniejszą zaś pl. Wyszyńskiego i zieleniec przy Urzędzie Miejskim (odpowiednio: 13 i 19).

Pięć gatunków jest objętych ochroną prawną, z czego ochroną ścisłą (OC) jarząb szwedzki (*Sorbus intermedia*), a ochroną częściową (OCz): rokitnik zwyczajny (*Hippophaë rhamnoides*), wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*), sosna górska (*Pinus mugo*) i cis pospolity (*Taxus baccata*). Jarząb szwedzki jest jednocześnie gatunkiem wymierającym na Pomorzu Zachodnim (Żukowski, Jackowiak 1995).

Taksony wchodzące w skład dendroflory terenów zieleni wykazują szeroką zmienność pod względem częstości występowania (tab. 3). Przyjmując podział na pięć stopni częstości o wzrastającym zakresie, zauważamy, że ponad 80% to rośliny rzadkie i bardzo rzadkie, natomiast około 2,5% występujące bardzo często i pospolicie. Do rzadkich zaliczono m.in. następujące taksony: klon polny (*Acer campestre*), aralia japońska (*Aralia elata*), głóg śliwolistny (*Crataegus persimilis*), miłorząb dwuklapowy (*Ginkgo biloba*), gledicja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*), tulipano-wiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*) (Tabl. V: B), paulownia cesarska (*Paulownia tomentosa*) (Tabl. VI: A) i lilak japoński (*Syringa reticulata*). Za bardzo częste i pospolite uznałem: grab zwyczajny (*Carpinus betulus*), leszczyna pospolita (*Corylus avellana*), buk pospolity (*Fagus sylvatica*), świerk pospolity (*Picea abies*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*) i bez czarny (*Sambucus nigra*).

Tabela 3. Skala częstości występowania gatunków w dendroflorze terenów zieleni miasta Sławno

Klasa częstości	Liczba taksonów	[%]
I	90	39,5
II	101	44,3
III	31	13,6
IV	5	2,2
V	1	0,4
Łącznie	228	100

Objaśnienia: I – bardzo rzadki (< 5%), II – rzadki (6–25%), III – częsty (26–50%), IV – bardzo częsty (51–75%), V – pospolity (76–100%).

Udział czterech grup życiowych odzwierciedla typowe dla grup zieleni wysokiej proporcje między fanerofitami, chamefitami i hemikryptofitami (Tab. 4). Zdecydowanie dominują mikro- i nanofanerofity (123 taksony).

Tabela 4. Udział form życiowych w dendroflorze terenów zieleni miasta Sławno

Forma życiowa	Liczba taksonów	[%]
F-1	92	40,4
F-2	123	53,9
Ch	12	5,3
H	1	0,4
Łącznie	228	100

Objaśnienia: F-1 – mega- i mezofanerofity, F-2 – mikro- i nanofanerofity, Ch – chamefity, H – hemikryptofity.

W dendroflorze terenów zieleni zdecydowanie dominują antropofity (70%), 30% zaś należy do gatunków rodzimych (tab. 5). Do diafitów zaliczyłem 123 gatunki dziczejących z uprawy (ergazjofitów), pojawiających się okresowo w badanych obiektach lub celowo sadzonych. Z grupy spontaneofitów 30 taksonów obserwowałem też poza zbiorowiskami naturalnymi i seminaturalnymi, zaliczyłem je więc do apofitów. Zwraca uwagę relatywnie duża liczba (43) kenofitów – gatunków przybyłych do Polski po odkryciu Ameryki w 1492 roku. W tej grupie do rzadkich należą: brzoza papierowa (*Betula papyrifera*), perukowiec podolski (*Cotinus coggyria*), głóg szypułkowy (*Crataegus pedicellata*), jesion pensylwański (*Fraxinus pennsylvanica*), orzech szary (*Juglans cinerea*) (Tabl. VI: B), modrzew japoński (*Larix kaempferi*) i wiciokrzew przewiercień (*Lonicera caprifolium*). Często występujące kenofity w parkach badanego terenu to: dąb czerwony (*Quercus rubra*), robinia akacjowa (*Robinia pseudacacia*), żarnowiec miotlasty (*Sorothamnus scoparius*), śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus*), lilak pospolity (*Syringa vulgaris*) i żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*).

Tabela 5. Udział grup geograficzno-historycznych w dendroflorze terenów zieleni miasta Sławno

Grupa geograficzno-historyczna	Liczba taksonów	[%]
Ap	30	13,2
D	123	53,9
Ken	43	18,8
Sp	25	11,0
Sp/Ap	7	3,1
Łącznie	228	100

Objaśnienia: Ap – spontaneofity synantropijne (apofity), D – diafity, Ken – kenofity, Sp – spontaneofity niesynantropijne, Sp/Ap – spontaneofity półsynantropijne.

Tabela 6. Udział grup zasięgowych w dendroflorze terenów zieleni miasta Sławno

Grupa zasięgowa	Liczba taksonów	[%]
E	57	25,0
AM	49	21,5
OAS	36	15,8
ES	32	14,0
M-E	13	5,7
ZAS	11	4,9
sOZ	8	3,5
CB	5	2,2
KAUK	5	2,2
M-ES-IT	5	2,2
M-E	2	0,9
M-E-IT	2	0,9
ES-IT	1	0,4
M-P-IT	1	0,4
M-E-OAS	1	0,4
Łącznie	228	100

Objaśnienia: CB – cyrkumborealna, ES – eurosyberyjska, E – środkowoeuropejska, sOZ – subatlantycka, P – pontyjsko-pannońska, OAS – wschodnioazjatycka, ZAS – centralnoazjatycka, M – śródziemnomorska, IT – irano-turańska, AM – amerykańska, KAUK – kaukaska.

Spektrum geograficzne antropofitów wskazuje na fakt, iż związane są one z 19 grupami geograficzno-genetycznymi (tab. 56). Przeważają wśród nich gatunki związane pierwotnie z regionem środkowoeuropejskim i boreoamerykańskim (łącznie 46%). Mniejszy jest udział taksonów wschodnioazjatyckich (15,2%) i eurosyberyjskich (14,7%), natomiast znikomy taksonów subatlantyckich (3,6%) oraz centralnoazjatyckich i kaukaskich (po 2,5%).

Zakończenie

Według klasyfikacji miejskiej zieleni wysokiej (Pokorski, Siwiec 1998) do terenów zieleni otwartej należą park im. Polskiej Organizacji Wojskowej, dawny Ogród Botaniczny i zieleńce w różnych częściach miasta. Tereny zieleni specjalnego przeznaczenia w Sławnie to zadrzewienia przyuliczne, zieleń cmentarza komunalnego i dawnego kirkutu oraz park folwarczny w Przylaskach. Zieleń wysoka towarzyszy różnym obiektom użyteczności publicznej, m.in. teren przykościelny, przy szkołach, szpita-

lu powiatowym i Sławieńskim Domu Kultury. Terenem zieleni wypoczynkowo-wycieczkowym i turystycznym jest Las Miejski.

Na terenie miasta Sławno w latach 2014–2016 prowadzono inwentaryzację przyrodniczą 19 parków i zieleńców oraz zadrzewień przyulicznych. Zidentyfikowano 228 taksonów drzew, krzewów i krzewinek. Należą one do 101 rodzajów i 45 rodzin. Na cmentarzu komunalnym zanotowano ich 57, w parku Miejskim i Ogrodzie Botanicznym po 55 taksonów. Były to obiekty, gdzie zinwentaryzowano największą liczbę gatunków, natomiast najmniejszą na pl. Wyszyńskiego (13) i zieleńcu przy Urzędzie Miejskim (19 taksonów).

Ochroną prawną jest objętych 5 gatunków, z czego ścisłą jarzab szwedzki (*Sorbus intermedia*), a częściową: rokitnik zwyczajny (*Hippophaë rhamnoides*), wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*), sosna górska (*Pinus mugo*) i cis pospolity (*Taxus baccata*).

Do gatunków pospolitych i częstych występujących w parkach i zieleńcach zaliczono: grab zwyczajny (*Carpinus betulus*), leszczyna pospolita (*Corylus avellana*), buk pospolity (*Fagus sylvatica*), świerk pospolity (*Picea abies*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*) i bez czarny (*Sambucus nigra*). Do rzadkich należą m.in. następujące taksony: klon polny (*Acer campestre*), aralia japońska (*Aralia elata*), głóg śliwolistny (*Crataegus persimilis*), miłorząb dwuklapowy (*Ginkgo biloba*), glediczja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*), tulipanowiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*), paulownia cesarska (*Paulownia tomentosa*) i lilak japoński (*Syringa reticulata*).

W ostatnich latach na miejskich terenach zieleni obserwuje się duży udział kenofitów – gatunków przybyłych do Polski po odkryciu Ameryki w 1492 roku. W Sławnie do rzadkich gatunków obcego pochodzenia należą: brzoza papierowa (*Betula papyrifera*), perukowiec podolski (*Cotinus coggyria*), głóg szypułkowy (*Crataegus pedicellata*), jesion pensylwański (*Fraxinus pennsylvanica*), orzech szary (*Juglans cinerea*), modrzew japoński (*Larix kaempferi*) i wiciokrzew przewiercień (*Lonicera caprifolium*).

Bibliografia

- CELKA Z., SOBISZ Z., MORKA D. 2003. Herbarium sławieńskie: wstępne informacje o unikatowym odkryciu, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. 2, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Sławno: Fundacja „Dziedzictwo”, 107–116.
- CHMIEL J. 1993. *Flora roślin naczyniowych wschodniej części Pojezierza Gnieźnieńskiego i jej antropogeniczne przeobrażenia w wieku XIX i XX: Atlas rozmieszczenia roślin*, cz. 2, Poznań: Sorus.
- HINZ J. 1992. *Pommern Wegweiser – durch ein unvergessenes Land*, Würzburg: Kraft Verlag.

- HOFFMAN P. 1951. Der Schlauer Botanische Garten, *Pommern-Brief. Mitteilungsblatt der pommerschen Landsmannschaft*, **6**, 5–6.
- JARZEMSKA E., KALITA-SKWIRZYŃSKA K., MAKOWSKA B., PRAJZENDANC T., WALKIEWICZ A.M., WILGOCKI E., KUBUS M., ROGUSKA A. 2003. *Studium krajobrazu kulturowego miasta Sławno*, Szczecin: Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Szczecinie [maszynopis].
- KOWNAS S., SIENICKA A. 1965. *Parki, zabytkowe drzewa i rezerваты województwa koszalińskiego*, Szczecin: Szczecińskie Towarzystwo Naukowe.
- LINDMAJER J. 1994. Od upadku starych Prus do klęski II Rzeszy Niemieckiej 1806–1918, [w:] *Dzieje Sławna*, J. Lindmajer (red.), Słupsk: Urząd Miejski w Sławnie, WSP Słupsk, 193–256.
- MEUSEL H., JÄGER E.J. (red.) 1992. *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*, Bd. III, Jena: Gustav Fischer Verlag.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M. 2002. *Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Biodiversity of Poland*, Vol. 1, Kraków: W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences.
- MORKA D., DOMAROS I. 2010. *Ścieżka przyrodnicza „Tajemnice dawnego Ogrodu Botanicznego w Sławnie”*, Sławno: Urząd Miejski w Sławnie, Akademia Pomorska w Słupsku.
- NEUSCHÄFFER H. 1994. *Schlösser und Herrenhäuser ininterpommern*, Leer: Kommissionverlag Gerhard Rautenberg.
- POKORSKI J., SIWIEC M. 1998. *Kształtowanie terenów zieleni*, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- ROGUSKA A. 2004. Tereny zieleni Sławna, *Zeszyty Sławińskie*, **1**, 51–65.
- ROSENOW C. 1986. Karl Rosenow. Ein pommerscher Heimatforscher, [w:] *Der Kreis Schlauwe, Ein pommersches Heimatbuch*, Bd. I: *Der Kreis als Ganzes*, M. Vollack (red.), Hussum: Druck- und Verlagsgesellschaft, 450–453.
- SENETA W., DOLATOWSKI J. 2003. *Dendrologia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- SOBISZ Z., MORKA D., CELKA Z. 2003. Materiały do flory Ogrodu Botanicznego w Sławnie, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławińskiej*, t. 2, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Sławno: Fundacja Dziedzictwo, 117–128.
- SROKA J. 2003. Początki sławińskiego Ogrodu Botanicznego, *Gazeta Sławińska*, **6**(117), 6–7.
- STOEBBE A. 1898. *Chronik der Stadtgemeinde u. Pommern*, Schlauwe: Druck H. Moldenhauer & Sohn.
- SUHR W. 2008. Diedrich Suhr – Architekt und Seine Bauten in Schlauwe in Pommern, 1921–1929, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławińskiej*, t. VII: *Gmina Sławno*, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Sławno: Fundacja „Dziedzictwo”, 271–295.
- SZYMCZYK M. 1982. *Tereny zieleni Sławna*, Słupsk [maszynopis pracy magisterskiej].
- TOKARSKA-GUZIŁ B., DAJDOK Z., ZAJĄC M., ZAJĄC A., URBISZ A., DANIELEWICZ W., HOŁDYŃSKI C. 2012. *Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych*, Warszawa: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.
- VOLLACK M. 1989. Die Verwaltung des Kreises, [w:] *Der Kreis Schlauwe. Ein pommersches Heimatbuch*, Bd. I: *Der Kreis als Ganzes*, M. Vollack (red.), Hussum: Druck- und Verlagsgesellschaft, 238–245.
- WEIDEMANN E. (oprac.) 1913. *Plan der Stadt Schlauwe*, Schlauwe: Friedrich Sundelin.
- WIRASZKA P., ZIMNICKA-PLUSKOTA M., MIZIOŁEK Z., POŁCZYŃSKA E. 2004. *Waloryzacja przyrodnicza miasta Sławno. Operat generalny*, Szczecin: Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie [maszynopis].
- ZAJĄC M., ZAJĄC A. 2009. *Elementy geograficzne rodzimej flory Polski*, Kraków: Pracownia Chorologii Komputerowej IB UJ.

- ZAJĄC A., ZAJĄC M., TOKARSKA-GUZIŁ B. 1998. Kenophytes in the flora of Poland: status and origin, *Phytocoenosis*, **10**: Suppl. Cartogr. Geobot., **9**, 107–116.
- ZARZYCKI K., TRZCIŃSKA-TACIK H., ROŻAŃSKI W., SZELAŁ Z., WOŁEK J., KORZENIAK U. 2002. *Ecological indicator values of vascular plants of Poland*, Kraków: W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences.
- ŻUKOWSKI W., JACKOWIAK B. 1995. Lista roślin naczyniowych ginących i zagrożonych na Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce, [w:] *Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*, W. Żukowski, B. Jackowiak (red.), Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe, 9–92.

Baum-, Holzgewächse in dem Grünanlagen der Stadt Schlawe

Zusammenfassung

Auf dem Gebiet der Stadt Schlawe wurde in den Jahren 2014–2016 die Inventarisierung der Holzgewächse in Grünanlagen, Friedhöfen, Parks und an Straßen durchgeführt. Es wurden viele wertvolle Arten von Bäumen und Sträuchern erfasst. Während der Inventarisierung wurden 228 Taxonome von Baum- und Straucheneinheiten identifiziert. Sie gehören zu 101 Arten und 45 Familien. Die Anzahl der Gattungen in den Familien schwankt zwischen 1 bis 49. Die meisten Arten gibt es in den Familien: Rosaceae – 49, Kieferngewächse – 21, Weidengewächse – 19, Zypressengewächse – 12. Die größte Anzahl von Taxonomien (57) wurde auf dem städtischen Friedhof, im Stadtpark und im Botanischen Garten (je 55) notiert. Eine verhältnismäßig große Anzahl Taxonomien charakterisiert den Baumbestand an Straßenrändern (56). Die wenigsten befinden sich auf dem Wyszyński Platz und in der Grünanlage am Rathaus (13 u. 19).

In den seltensten Taxonomien wurden u.a. folgende Gattungen gezählt: Feldahorn, Japanische Aralie, Pflaumenblättriger Hagedorn, Goldfruchtbaum, Gleditschie, Amerikanischer Tulpenbaum, Japanischer Flieder. Sehr häufig kommen vor: Gemeine Hainbuche, Gemeiner Hasel Strauch, Gemeine Buche, Gemeine Fichte, Stieleiche, Wilder Holunder.

Auf dem Gebiet der Stadt wurden 43 notiert, diese Art wurde nach der Entdeckung Amerikas 1492 nach Polen importiert. Sehr seltene Gruppen sind: Papierbirke, Podolischer Perückenbaum, Stielhagebutte, Pensilvanische Esche, Grauer Hasel, Japanische Lärche, Gartengeißblatt.

Sehr oft auftretende: Roteiche, Scheinakazie, Besenginster, Weiße Schneebere, Gemeiner Flieder, Westlicher Lebensbaum.

Die Grünanlagen der Stadt Schlawe sind wertvolle naturwissenschaftliche Objekte, die unter spezielle Pflege und Aufsicht gestellt werden müssten.

TABLICA I

A

B

Tabl. I. Sławno, ceglana altana w Parku Miejskim (A) i zieleniec na Placu Sportowym (B).
Fot. Z. Sobisz

TABLICA II

A

B

Tabl. II. Sławno, zagospodarowana zielen w zakolu Kanału Miejskiego przy gimnazjum miejskim (A), bluszcz pospolity (*Hedera helix*) pnący się po pniu świerka pospolitego (*Picea abies*) przy Sławieńskim Domu Kultury (B). Fot. Z. Sobisz

TABLICA III

A

B

Tabl. III. Sławno, głóg pośredni odmiany pełnokwiatowej różowej (*Crataegus* × *media* 'Rubra Plena') przy Szkole Podstawowej nr 3 (A), zieleniec przy Szpitalu Powiatowym. Fot. Z. Sobisz

TABLICA IV

A

B

Tabl. IV. Sławno, zieleniec przy dawnej willi A. Schultza (A), zieleniec przy kościele pw. Wniebowzięcia NMP (B). Fot. Z. Sobisz

TABLICA V

A

B

Tabl. V. Sławno, jarzab mączny (*Sorbus aria*) (A) i tulipanowiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*) (B). Fot. Ż. Sobisz

TABLICA VI

A

B

Tabl. VI. Sławno, paulownia cesarska (*Paulownia tomentosa*) (A) i orzech szary (*Juglans cinerea*) (B). Fot. Z. Sobisz